

Prøvetaking av masser

Dokumentadministrator: Nina Troller
Godkjent av: Nina Troller

Gyldig fra: 07.12.2020
Revisjonsfrist: 07.12.2021

Revisjon: 1.5
ID: 4257

1. Hensikt og anvendelse

Arbeidsbeskrivelsen gjelder prøvetaking av alun skifer/ syredannende bergarter. Prosedyren gjelder for tilfeller der det skal tas prøver for stikkprøvekontroll i henhold til tillatelsen og ved «mistankekontroll» av masser som blir levert til mottaket.

2. Ansvar og myndighet

Daglig leder i Heggvin Alun AS har ansvaret for at prøvetaking av innkomne masser blir gjennomført.

Miljøingeniør har ansvar for å følge denne prosedyren.

3. Utstyr til prøvetaking

- Plantespade av plast (eks. Fiskars hagespade) eller av et materiale som er hensiktsmessig i forhold til prøvematrixen.
- Rilsanpose og strips fra analyselab eller plastbøtter
- Prøvespaden skal være rengjort før prøvetaking.

4. Representativ prøvetaking av en leveranse

All prøvetaking skal tas slik at prøvematerialet gir best mulig representativ prøve for det volum prøven representerer. Det er viktig å evaluere om massene er veldig blandet og heterogen, dvs. har ulik farge, lukt og beskaffenhet (sand/leire etc), eller om massen er homogen og har lik sammensetning. Ved stor variasjon i sammensetning i leveransen bør det vurderes flere prøveuttak.

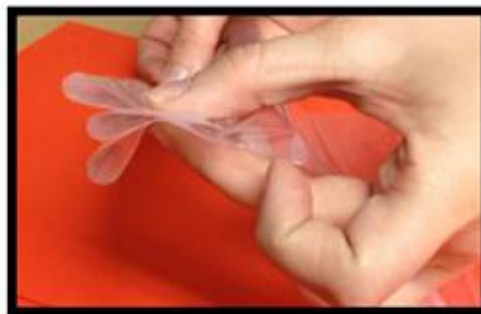
1. Det skal tas en representativ blandprøve av hver 100de innkjørte leveranse. En leveranse tilsvarer ett lass (evt. bil m/ henger)
2. Leveranseprøven tas når massene er tippet i deponiet.
3. Ta 10-20 delprøver/stikk for å samle opp til en representativ leveranseprøve. Få event. hjelp av gravemaskin for å komme inn i haugen.
4. Hver delprøve/stikk skal være omtrent like stor.
Prøvematerialet blandes godt, og legges i en rilsanpose uten luft og skal stripses i henhold til ALS kundeinstruks eller plastbøtte.
5. Prøven merkes med leveransens prosjekt/kundenr, prosjektnavn, samt dato.

5. Forsegling av rilsanpose

For å hindre skader på prøvemateriale skal rilsanposen forsegles som beskrevet nedenfor.

Fyll rett prøvemengde i posen og klem ut mest mulig luft. Følg anvisningene nedenfor.

Posen brettes i trekkspillformat på denne måten: Brett en gang (bretten bør være 3–4 cm bred), vend posen 180 °, brett igjen. Gjør det samme 1–2 ganger til.

Deretter brettes "trekkspillet" inn fra siden, på samme måtes som over.

Forsegl posen hardt med strips. Ved slam- og sediment prøver, benytt dobbel rilsanpose.

Figur 1: Forsegling av rilsanpose (*Kundeinstruks – forsegling av rilsanpose; ALS*)

6. Bestilling og forsendelse til lab

Det er utarbeidet et eget bestillingskjema som gjelder for masseprøver som skal sendes til analyse - K:\17 Datterselskaper\Heggvin Alun\09 Miljø

Skjemaet benyttes ved levering av prøver til analyse ved ALS i Oslo (Skøyen).

For alunskifer/ syredannende bergarter skal følgende analyser bestilles ved stikkprøvekontroll:

- Alunskiferpakke + Fe

Ved analysebestilling av mistankeprøver, vil analyseomfanget vurderes i hvert enkelt tilfelle.

I bestillingskjemaet er kontaktperson, tilbudsnummer og e-post adresser til mottakere av analyseresultater.

Prøvene pakkes i eske, og leveres i henhold til avtale.

7. Referanse

Gjeldende tillatelse fra FM og Statens strålevern

Avfallsforskriften, kapittel 9, vedlegg II, 1.4

Kundeinstruks – forsegling av rilsanposer, ALS